

بررسی داده‌های خداوند به پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

حسن عرفان

دانش

یکی از داده‌های بزرگ خداوند متعال به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، دانش الهی است. در چندین جای قرآن کریم این عطای بی‌مانند مطرح شده است. خود حضرت نیز گاه بیان کرده‌اند که: «انا مدینه العلم و علی بابها؛ من شهر علمم و علی دروازه آن». و نیز فرمودند: «لوتیت جوامع الکلم؛ سخنان جامع و فراگیر به من داده شده است».^۱

با کاوش در روایاتی که بیان‌گر علوم الهی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و علوم اهل بیت علیهم السلام است و با توجه به دانش‌هایی که در دوران حیات‌شان از آنان ارائه شده است، می‌فهمیم که معارف و دانش‌های آنان، دارای این ویژگی‌هاست:

۱. جامع و فراگیر است.

۲. فراتر از زمان و فراتر از دست‌یافت‌های بشری است.
  ۳. صحیح است، نقدپذیر و نقض‌پذیر نیست.
  ۴. دارای اختلاف، تضاد و تناقض نیست.
  ۵. ضروری، مفید و سعادت‌بخش است.
- اکنون این مؤلفه‌ها را با شرح، می‌گسترانیم.

جامع و فراگیر بودن

ظرفیت علمی بشر محدود است و زمان آموختن نیز از این رو دانشمندان و فرهنگ‌کاوان تنها می‌توانند در برخی از عرصه‌های دانش و تا مرزهای محدودی دست‌یافت‌هایی داشته باشند و هر کسی می‌تواند از اقیانوس بی‌ساحل دانش، جامی یا جام‌هایی بنوشد. در زمان ما که عرصه تخصص‌ها گسترش یافته است،

اشاره

در شماره پیشین، بخش اول مصاحبه تدوین شده از میان سخنان و کلمات نورانی حضرت را خواندید. در این شماره نیز، به مناسبت ماه شعبان و متناسب با ویژه‌نامه این شماره، از سخنان آن حضرت درباره آخرالزمان، انتظار و ظهور موعود بهره می‌بریم.

گفت و گویی صمیمانه با پیامبر اعظم حضرت محمد صلی الله علیه و آله

محضر در پیامبر

به کوشش: هادی قطبی

بخش دوم

♦ درباره آخرالزمان، سخنان بسیاری از محضر شما و فرزندان گران‌قدرتان نقل شده است. اندکی در مورد آخرالزمان و نشانه‌های آن توضیح بفرمایید؟

اگر موضوعات و نگرانی‌هایی که از آینده امتم دارم - بویژه در زمان غیبت - محقق شود، دوران آخرالزمان فرا رسیده است. آخرالزمان وقتی است که به دستورات الهی عمل نشود و مردم دین‌داری را کوچک بشمارند. مثلاً «زمانی بر مردم بیاید که از قرآن جز رسم و از اسلام جز نامی باقی نمانده باشد. مردم در اسم مسلمانند، اما از حقیقت آن دورند. مساجدشان آباد، ولی از هدایت خبری نیست». انسان در آن زمان، صبح، مؤمن و شب، کافر می‌شود. شب، کافر است و روز، مؤمن می‌شود و دین خود را به دنیا می‌فروشد.

♦ می‌توانیم خواهش کنیم که بیش‌تر توضیح دهید؟

«وقتی امت من نماز را ضایع کنند، از شهوت‌ها پیروی کنند، امانت‌داری کم و خیانت زیاد شود، مشروبات بنوشند، راه‌ها امنیت نداشته باشد، مردم یکدیگر را فحش و ناسزا دهند، خانواده‌ها فاسد شوند، زندگی‌ها گرفتار تجملات و مدیریت شود و قناعت متروک گردد، مردم به یکدیگر بدبین شوند، درختکاری زیاد شود، ولی محصولات کم باشد، قیمت‌ها بالا رود، عمل خلاف پسندیده باشد، ناسزا گفتن به پدر و مادر، وسیله سرگرمی و مزاح باشد، آشکارا رباخواری شود، افراد نادان زمام امور را به دست گیرند، هر کس از کار نیک خود تعریف کند، مردم خانه‌هایشان را بیارایند و خانه‌های بلند ساخته شود، باطل را حق و دروغ را راستی جلوه دهند، سکوت را بی‌خردی بدانند، محبت و صلّه رحم از میان برود، کارهای باطل و ناچیز نیکو شمرده شود، جامه‌های نرم و نازک بپوشند، دنیا را بر آخرت مقدم بدارند، قرآن را به بازی بگیرند، اموال بیت‌المال را مال شخصی بدانند، مسکرات را با تغییر نام، حلال بدانند، ربا را به نام خرید و فروش بگیرند، در چنین وضعی دیندار باید دین خود را بر دارد و از این طرف به آن طرف برود تا دینش در سلامت بماند».

در آخرالزمان، «زکات دادن ترک می‌شود، دروغ، سخن معمولی‌شان می‌شود، غیبت، میوه و نقل مجالس می‌شود، آنچه به دست می‌آورند، حرام است، بزرگ‌ترها به کوچک‌ترها رحم نمی‌کنند و برادر نسبت به برادر حسود است، شرکاء در معاملاتشان به یکدیگر خیانت می‌کنند، وفا کم می‌شود، مردان لباس زنان را می‌پوشند

دانش‌پیشگان تنها می‌توانند در یک یا چند رشته کارشناس شوند، لیکن دانش الهی پیامبر اعظم صلی‌الله‌علیه‌وآله این محدودیت‌ها را ندارد.

در چندین روایت آمده است که این علوم، چنان ژرف، گسترده و بی‌کران است که آن‌چه را که گذشته است و آن‌چه را که می‌آید، در بر گرفته است.

فراتر از دست‌یافت بشری بودن

دانش‌های بشری، یا کاوش‌های عقلی است و یا پژوهش‌های تجربی، و این دو عرصه، نارسایی‌ها و ناتوانی‌های ویژه خود را دارد. گاه ابزار پژوهش نارساست و گاه قلمرو تجربه محدود است. بالاتر از همه یین‌ها، دست‌آوردهای علمی بشر، مخصوص جهان محسوس و مشهود

است، لیکن دانش پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله فراتر از این‌هاست و آن‌چه را که مردم توان دست یافتن به آن را نداشته‌اند، ایشان یافته است. خداوند متعال می‌فرماید: «عَلَّمَکَ مَا لَمْ تَکُنْ تَعْلَمُ؛ خداوند به تو آموخت آن‌چه را که نمی‌توانستی بیاموزی»^۵ و در جای دیگر می‌فرماید: «کَمَا عَلَّمْکَ مَا لَمْ تَكُنْ عَلَّمْتَکَ؛ به شما آموخت آن‌چه را نمی‌توانستید فراگیرید»^۶.

صحیح بودن

دانش‌های بشری در مسیر زمان نقدپذیر و نقض‌پذیر می‌شود. این دانش‌ها چون ره‌یافت ناقص بشری و تجربه‌های گوناگون و آزمون‌های مکرر است، و همه این‌ها خطاپذیرند، آن دانش‌ها هم سرشار

از خطا هستند، لیکن علوم الهی فراتر از این‌هاست.

امام صادق علیه‌السلام به دو نفر از مخاطبان خویش فرمودند: «اگر خاور و باختر زمین را بکاوید، دانش صحیحی نمی‌یابید، مگر آن‌چه از پیش ماست.

اختلاف نداشتن

اختلاف، تضاد و تناقض، یکی از ویژگی‌های دست‌آوردهای عقلی و علمی بشر است. مکاتب فلسفی را بنگرید، روند و فرآیند علوم را تماشا کنید، اختلاف موج می‌زند، تضادها رخ می‌نمایند، درگیری‌ها به اوج می‌رسند و پارادوکس‌ها نقاب می‌افکنند.

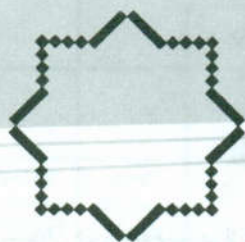
لیکن در علوم الهی، این اختلاف‌ها وجود ندارند. ۱۲۴ هزار پیامبر و دوازده امام،

هیچ‌گاه با هم اختلاف علمی نداشتند. خداوند متعال یکی از ویژگی‌های وحی و قرآن کریم را نداشتن اختلاف، و یکی از خصوصیات دانش‌های بشری را اختلافات فراوان می‌داند:

«آیا در [معانی] قرآن نمی‌اندیشند؟ اگر از جانب غیر خدا بود، قطعاً در آن اختلاف بسیاری می‌یافتند»^۷.

پی‌نوشت:

۱. نساء، آیه ۱۱۳، مائده، آیه ۱۱۰.
۲. علی‌لا‌سواء، ص ۱۲۴.
۳. اصول کافی، ج ۱، ص ۳۲۷.
۴. اصول کافی، ج ۱، ص ۳۱۰ و ۳۱۸.
۵. نساء، آیه ۱۱۳.
۶. بقره، آیه ۲۳۹.
۷. نساء، آیه ۸۲.

♦ آیا ظهور ایشان قطعی است؟

«قیامت برپا نمی‌شود تا زمانی که زمین از ستم و دشمنی آکنده شود و مردی از خاندان من قیام کند و زمین را هم‌چنان که از ظلم و جور پر شده، از عدل و داد پر کند» و حتی «اگر از دنیا جز یک روز نمانده باشد، خداوند آن روز را آن‌قدر بلند می‌گرداند تا او حکومت را به دست گیرد».

♦ از کجا بفهمیم امام عجل‌الله‌تعالی‌فرجه چه چیزی را دوست دارد تا به انجام آن توفیق یابیم؟

خودش راه را نشان‌تان داده و گفته است: «در پیشامدهای روزگار، به راویان حدیث ما - علما و مراجع دینی - مراجعه کنید، زیرا آنان حجت من بر شما هستند و من حجت خدا بر آنانم».

خواسته‌های امام را مراجع تقلید، به شما می‌گویند.

♦ بسیاری از جوانان و حتی برخی از بزرگ‌ترها هنوز در مورد تکالیف دینی خود به مرجع تقلید رجوع نمی‌کنند و فقط در مواقع مهمی مثل حج و نماز، مشکلات خود را از بزرگان دین سؤال می‌کنند. آیا این کار درست است؟

خداوند به من دستور داده به مردم بگویم: «اگر چیزی را نمی‌دانید، از اهل علم سؤال کنید» و «علما، وارث پیامبراند و دانش را از آنها به ارث برده‌اند».

پس در هر چیزی که نمی‌دانید، دست نگه دارید و به متخصص آن مراجعه کنید. هر فقیهی که خویش‌دار و نگاهبان دین خود باشد و با هوای نفسش سئیزه کند و مطیع فرمان مولایش باشد، بر مردم لازم است که از او تقلید کنند و البته این ویژگی‌ها را فقهای راستین شیعه دارا هستند.

♦ چه کنیم تا از فتنه‌های آخرالزمان در امان باشیم؟

«بهترین عمل انتظار فرج است». اگر مهدی من بیاید، همه چیز درست می‌شود. حتی گنه‌کاران هم لا‌اقل کم‌تر گناه می‌کنند. ظهور او برای همه خوب است. البته باید در راه ظهور، صبر و استقامت داشت و به گناهان آلوده نشد.

می‌کنند، وفا کم می‌شود، مردان لباس زنان را می‌پوشند. زنان بی‌حیاء می‌شوند. بندگان خدا و مؤمنین در جامعه ذلیل و منافقان در میان مردم عزیز و محترم دانسته می‌شوند».

♦ می‌توان گفت روزگار امروز ما، همان آخرالزمان است. آیا راه نجاتی برای ما وجود دارد تا از مشکلات و سختی‌هایی که فرمودید، در امان بمانیم؟

اگر از خدا بخواهید، دین‌تان را حفظ می‌کند. باید پیوسته این دعا را خواند: «اللهم عرفنی حجتک فانک ان لم تعرفنی حجتک ضللت عن دینی؛ خدایا حجت خود را به من بشناسان که اگر حجت خود را به من نشناسانی از دینم گمراه خواهم شد».

♦ پس باز هم مسأله شناخت و معرفت مطرح است؟

بله، اگر «کسی بمیرد و امام زمان خود را نشناسد، به مرگ جاهلیت - و بدون ایمان - مرده است». این شناخت باید با عمل همراه باشد وگرنه شناخت ظاهری امام فایده چندانی ندارد.

♦ خواهش می‌کنم درباره امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه صحبت بفرمایید.

«مهدی» از فرزندان من است. صورتش مانند ستاره، درخشان است و در گونه راستش خال سیاهی هست. گنج‌ها را استخراج می‌کند و سرزمین‌های مشرکین را فتح کرده و تحت رهبری خود در می‌آورد. «راه و روش او، همان راه و روش من است و هر کس از او نافرمانی کند، از من نافرمانی کرده است».

حتی درک زمان او افتخار است. پس «خوش به حال کسی که قائم‌اهلیت مرا درک کند در حالی که در زمان غیبت و دوران قبل از قیامش به او اقتداء و تاسی کرده است».

«بهشت مشتاق چهار نفر از خاندان من است که خدا آنها را دوست دارد و مرا به دوستی آنها فرمان داده است: علی علیه‌السلام، حسن علیه‌السلام و حسین علیه‌السلام و مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه».

«ما، سادات و بزرگان بهشت هستیم» و «مهدی، طاووس بهشتیان است».